

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/310/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112227673
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112227673.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa: Profidebt Slovakia, s.r.o. so sídlom Mliekarenská 10, Bratislava, IČO: 35 925 922, zastúpený Advokátska kancelária GUNIŠ & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Klincová 37/B, Bratislava, proti odporcovi: Y. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, A. o zaplatenie 423,27 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 14C/194/2012-59 zo dňa 07. marca 2013 v spojení s opravným uznesením zo dňa 09. mája 2013 (č.l. 75 - 76 spisu) a opravným uznesením zo dňa 04. marca 2014 (č.l. 87 - 88 spisu), takto

rozhodol:

N e d o t ý k a sa výroku rozsudku, v ktorom okresný súd uložil odporcovi povinnosť navrhovateľovi zaplatiť 20,81 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15,93 eur od 16.4.2008 do zaplatenia, s 8,5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4,88 eur od 18.3.2008 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V ostatných výrokoch p o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd vyhovel čiastočne návrhu navrhovateľa a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 20,81 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15,93 eur od 16.04.2008 do zaplatenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4,88 eur od 18.03.2008 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku okresný súd návrh zamietol. V samostatnom výroku (výrok 3) okresný súd „určil, že zmluvná podmienka uvedená v čl. II. práv a povinností, bod 2.3. Dodatku k zmluve o pripojení, podľa ktorej ak záujemca, resp. účastník poruší niektoré povinnosti podľa dodatku, záujemca, resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 11.464,71 Sk ako pevnú sumu bez ohľadu na spôsob porušenia povinnosti, závažnosť a následky porušenia povinnosti, je neprijateľná“ (viď v zmysle opravy na č.l. 87, 88 spisu). Odporcovi náhradu trov konania okresný súd nepriznal.

Vykonaným dokazovaním okresný súd zistil, že právny predchodca navrhovateľa Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. a odporca uzatvorili 15.12.2008 zmluvu o pripojení, na základe ktorej sa dodávateľ (Telefónica O2 Slovakia, s.r.o.) zaviazala poskytovať odporcovi elektronické služby v programe „Pre mňa 130“. K zmluve dňa 15.12.2008 uzavreli i dodatok, ktorým bol odporcovi odpredaný mobilný telefón Sony Ericsson K550i black za 1 Sk s tým, že odporca v čl. 2 sa zaviazal užívať mesačný program po dobu 24

mesiacov v súlade s podmienkami dodatku a v bode 2.2 sa zaviazal, že počas doby viazanosti zotrvať v zmluvnom vzťahu s poskytovateľom a neuskutoční žiaden úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy pred uplynutím doby viazanosti, nepožiada o vypojenie z prevádzky a nedopustí sa takého konania, na základe ktorého by poskytovateľovi vzniklo právo odstúpiť od zmluvy alebo zmluvu vypovedať. Podľa čl. 2 bod 3 dohody, ak účastník poruší niektorú z povinností dodatku, zaväzuje sa uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 11.464,71 Sk.

Faktúrou č. 1000455235 zo dňa 31.03.2008 bola odporcovi vyúčtovaná suma 480 Sk splatná 15.04.2008 za mesačné poplatky, nehlasové služby a ostatné paušály, faktúrou č. 1000378239 z 28.02.2008 bola mu účtovaná suma 147 Sk splatná 17.03.2008 za mesačné poplatky a ostatné paušály, faktúrou č. 1000547835 zo dňa 25.04.2008 bola mu účtovaná suma 60 Sk splatná 12.05.2008 ako ostatné administratívne poplatky, faktúrou č. 1000673742 zo dňa 27.05.2008 boli odporcovi vyúčtované ostatné administratívne poplatky vo výške 504,20 Sk splatná 11.06.2008. Faktúrou č. 5100263654 zo dňa 09.06.2008 bola odporcovi vyúčtovaná i suma 11.464,50 Sk splatná 16.06.2008 ako zmluvná pokuta účtovaná v zmysle čl. 3.2. písm. 1 Všeobecných podmienok poskytovania elektronických komunikačných služieb a čl. 2.3 Dodatku k zmluve o pripojení. Právny predchodca navrhovateľa od zmluvy odstúpil ku dňu 30.05.2008, a to listom zo dňa 07.05.2008, zároveň odporcovi oznámil evidenciu neuhradenej pohľadávky vo výške 627 Sk. Profidebt Slovakia, s.r.o. sa stal nadobúdateľom pohľadávky voči odporcovi v celkovej výške 423,27 eur od Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.09.2011.

Okresný súd poskytnutie služieb odporcovi posudzoval z pohľadu zákona č. 610/2003 Z. z., keďže podľa jeho názoru medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom uzavretím zmluvy o pripojení vznikol záväzkovo-právny vzťah na základe tohto právneho predpisu. Aplikoval konkrétne ust. § 43 ods. 1, ods. 2, § 42 ods. 1 písm. a/, § 43 ods. 5 písm. b/ zákona č. 610/2003 Z. z..

Vykonaným dokazovaním nebola preukázaná dôvodnosť vyúčtovania poplatkov, faktúra č. 1000547835 zo dňa 25.04.2008 v sume 60 Sk, splatnej 12.5.2008 a faktúra č. 1000673742 zo dňa 27.05.2008 vo výške 504,20 Sk, ktorými boli odporcovi vyúčtované ostatné administratívne poplatky. Súd nezistil zo žaloby, o ktoré poplatky sa jednalo, na základe ktorých položiek cenníka a akých skutočností boli vyúčtované a ani z obsahu žaloby ani z vyjadrenia nedokázal zistiť, čo bolo predmetom vyúčtovania, a teda overiť existenciu nárokov. Z týchto dôvodov nároku navrhovateľa vyhovel iba čiastočne a zaviazal odporcu zaplatiť úhradu za poskytnuté služby vo výške iba 20,81 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 15,93 eur od 16.04.2008 do zaplatenia, s 8,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4,88 eur od 18.03.2008 do zaplatenia. Ide o faktúru č. 1000455235 zo dňa 31.03.2008, ktorou bola odporcovi vyúčtovaná suma 480 Sk splatná 15.04.2008 za mesačné poplatky, nehlasové služby a ostatné paušály, faktúra č. 1000378239 z 28.02.2008, ktorou bola odporcovi vyúčtovaná suma 147 Sk splatná 17.03.2008 za mesačné poplatky a ostatné paušály.

V ďalšom sa okresný súd zaoberal dôvodnosťou nároku navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty. Túto zmluvnú pokutu navrhovateľ vyvodil z Dodatku k zmluve v čl. 2.3. Zmluvná pokuta bola dohodnutá medzi účastníkmi tak, že ak účastník poruší niektorú z povinností podľa dodatku, záujemca, resp. účastník sa zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 11.464,50 Sk, pričom účastník je povinný nahradiť aj škodu (súvisiacu s porušením povinnosti) prevyšujúcu zmluvnú pokutu. Okresný súd prioritne skúmal charakter právneho vzťahu, ktorý účastníci dotknutou zmluvou založili. Konštatoval, že účastníci uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, vychádzajúc z tejto konštatácie pri právnom posúdení veci aplikoval ust. § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k/, ods. 5 Občianskeho zákonníka, § 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku.

Za nepochybnú skutočnosť považoval, že navrhovateľ právo na zmluvnú pokutu odvíja od § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a od spotrebiteľskej zmluvy (zmluvy o pripojenie a dodatku k zmluve), ktoré ako typové zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednávaná za rovnakých podmienok vo všetkých

zmluvách. Zmluva o pripojení v zmysle § 43 zákona je svojim charakterom občianskoprávnou zmluvou, hoc v Občianskom zákonníku nie je výslovne ako spotrebiteľská zmluva upravená (uvedené platí tak zo znenia § 52 ods. 1 OZ pred novelou č. 568/2007 Z. z., ako i po uvedenej novele s účinnosťou od 01.01.2008). Vzťah medzi Občianskym zákonníkom a zákonom má povahu vzťahu všeobecného predpisu (lex generalis) a osobitného predpisu (lex specialis). Je nepochybné, že navrhovateľ i jeho právny predchodca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania a odporca vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Zmluvná pokuta je dojednaná v súdnej veci ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v § 52 a nasl. Neprimerane vysoká zmluvná pokuta nereflektujúca na charakter, rozsah a závažnosť porušenej povinnosti je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takejto dojednania ako neprijateľná zmluvná podmienka, v spotrebiteľských zmluvách preto nie je možné využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať - moderovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. V súdnej veci okresný súd dojednanie medzi zmluvnými stranami o zmluvnej pokute vyhodnotil za neplatnú zmluvnú podmienku po vyslovení neprijateľnosti. Vyslovil, že navrhovateľ ako dodávateľ odvodzuje svoj nárok na zmluvnú pokutu z neprijateľnej zmluvnej podmienky a z tohto dôvodu vychádzajúc z § 153 ods. 3 O.s.p. určil túto zmluvnú podmienku zmluvy za neprijateľnú priamo vo výroku rozhodnutia. Uvedené úvahy viedli súd prvého stupňa k zamietnutiu nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtovanej odporcovi faktúrou č. 5100263654 zo dňa 09.06.2008 v sume 11.464,50 Sk (splatná 16.06.2008). Vo výrokovej časti rozsudku uviedol súd aj presné znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, z ktorej uplatňovania práv sa musí navrhovateľ zdržať aj v ostatných prípadoch.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. prevažne úspešnému odporcovi v konaní náhradu týchto trov okresný súd nepriznal, pretože si náhradu trov konania neuplatnil.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Odvolanie navrhovateľa smeruje do výroku rozsudku, ktorým okresný súd jeho návrh vo zvyšku zamietol a do nadväzujúceho výroku, ktorým okresný súd určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v čl. II. Práva a povinnosti, bod 2.3. Dodatku k zmluve o pripojení. Odvolateľ argumentoval tým, že medzi odporcom a právnym predchodcom navrhovateľa 19.11.2007 bola uzatvorená Zmluva o pripojení o poskytnutí telefonických služieb. Na tomto základe navrhovateľovi vznikla povinnosť poskytovať telefonické pripojenie a súvisiace služby a právo na zaplatenie ceny za poskytované služby a odporcovi povinnosť platiť cenu za poskytované služby a právo na poskytovanie telefonického pripojenia. Na základe zmluvy o pripojení bol odporcovi poskytnutý za zvýhodnenú kúpnu cenu (1 Sk) mobilný telefón Sony Ericsson K550i a súčasne poskytnutý benefit v podobe zvýhodnených volaní.

Odvolateľ poukazuje na význam ochrany spotrebiteľa v rámci súdnej kontroly, čo spočíva v nastolovaní rovnováhy medzi zmluvnými stranami. Ochrana spotrebiteľa podľa názoru odvolateľa smeruje k vytvoreniu rovnováhy, nie k preferencii postavenia zmluvnej strany len preto, že ide o spotrebiteľa. Odporcovi zo zmluvného vzťahu vznikli aj záväzky, o ktorých vedel: a) platiť za poskytované služby, b) zotrvať v zmluvnom vzťahu dohodnutú dobu. Len posudzovanie výšky zmluvnej pokuty nepostačuje na komplexné posúdenie dojednania o zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta smerovala k dodržaniu dohodnutej doby trvania zmluvy, tak zabezpečovala dodržanie účelu zmluvy a jej ekonomického charakteru pre obe zmluvné strany, toto z ust. čl. II. ods. 2.2. Dodatku, kde sú upravené dôvody pre vznik nároku na pokutu, vyplýva. Odvolateľ zvýraznil neplnenie povinnosti odporcom plynúcich mu z tohto zmluvného vzťahu. Jednak nesplnil povinnosť platiť dohodnutú cenu a dodržať dobu, na ktorú bola zmluva uzatvorená a zmluvná pokuta aj svojou výškou smerovala k povinnosti dodržiavať ustanovenia zmluvy. Spôsob, akým konajúci súd posúdil dojednanie o zmluvnej pokute medzi odporcom spotrebiteľom a navrhovateľom sa opäť dostal do nerovnováhy, tentokrát výlučne v prospech

spotrebiteľa a týmto podľa názoru odvolateľa sa nezabezpečila rovnováha sledovaná tvorcom Smernice 93/13/EHS, ktorá bola prevzatá do § 53 Občianskeho zákonníka.

Ako vyplýva z dokazovania v prejednávanej veci, konanie odporcu počas trvania zmluvného vzťahu bolo v zásade odlišné od toho, čo deklaroval pri uzavretí zmluvy. Odporca svoje povinnosti nerešpektoval, svoje záväzky nedodrжал, a to za situácie, kedy o dôsledkoch porušenia zmluvných povinností vedel. Súd sa správaním odporcu nezaoberal a v odôvodnení rozsudku bez relevantného posúdenia veci sa zaoberal len neprimeranosťou výšky zmluvnej pokuty. Neoplyvnenie dojednanía o zmluvnej pokute neznamená podľa názoru odvolateľa automaticky neprijateľnosť daného ustanovenia a nespôsobuje nerovnováhu v postavení zmluvných strán.

Vzhľadom na hore uvedené dôvody sa domáhal zmeny rozsudku v napadnutom rozsahu tak, že výrok o vyhlásení neprijateľnosti zmluvných podmienok sa vypustí a odporcu súd zaviazá k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi zamietnutú časť žalovanej sumy vrátane príslušných úrokov z omeškania a nahradiť mu výšku trov konania, všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu i z dôvodov (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 a § 214 ods. 2 O.s.p. (bez nariadenia odvolacieho pojednávania) rozsudok okresného súdu v dotknutých výrokoch podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Nedotýkal sa výroku, ktorý odvolaním napadnutý nebol (čiastočné vyhoviecie návrhu navrhovateľa).

Preskúmaním spisu krajský súd zistil, že v súdnej veci okresný súd skutkový stav zistil riadne, vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dôkazy hodnotil v súlade s ust. § 132 i nasledovných O.s.p. a z vykonaného dokazovania vyvodil i správny právny záver.

Okresný súd svoje rozhodnutie vo vzťahu k odvolaním napadnutým výrokom rozsudku zdôvodnil riadne. Jeho rozhodnutie má po obsahovej stránke všetky náležitosti ako to vyžaduje ust. § 157 ods. 2 O.s.p.. Okresný súd dáva účastníkom konania relevantné odpovede, prečo a z akých dôvodov čiastočne návrh navrhovateľa zamietol a z akého dôvodu vyslovil konkrétnu zmluvnú podmienku dotknutej zmluvy za neprijateľnú s následnou konštatáciou neplatnosti. Súd prvého stupňa uviedol v rozhodnutí, ktoré ustanovenia hmotnoprávných a procesnoprávných predpisov na danú vec aplikoval. Argumentačne sa vyjadruje k všetkým otázkam plynúcim z noriem spotrebiteľského práva, z princípu ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských vzťahoch. Súd prvého stupňa aplikoval pri svojom rozhodnutí (v dotknutých výrokoch) ustálenú judikatúru komunitárneho práva.

Nespochybniteľne zmluvou o pripojení uzatvorenou 15.02.2008 medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom bol založený spotrebiteľský právny vzťah. Jedná sa o zmluvu o pripojení uzatvorenú v zmysle zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách. Vzhľadom na charakter, obsah uvedenej zmluvy, postavenie zmluvných strán je jednoznačné, že táto zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tento záver súdu prvého stupňa ani odvolateľ nespochybňoval. Navyše za osobitne významné považuje odvolací súd i argumentáciu súdu prvého stupňa, keď na str. 5 odôvodnenia rozsudku okresný súd neopomenul (a ani nemohol) zverejnené rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011, ktorým v obdobnej veci u iného operátora - poskytovateľa telekomunikačných služieb Krajský súd v Prešove zamietol nároky zo zmluvnej podmienky s obdobnou úpravou vzhľadom na právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté o neplatnosti dohody o zmluvnej pokute z dôvodu neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Takýto záver rozhodnutia národného súdu má za následok i ďalší dopad, že nemožno nárok uplatnený na základe „už vyslovenej“ neprijateľnej zmluvnej podmienky priznať.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa má svoj rámec. Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu vo výroku, v ktorom návrh navrhovateľa vo zvyšku okresný súd zamietol a vo výroku určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky (vyšpecifikované súdom prvého stupňa vo výroku rozsudku) potvrdil.

V súvisiacom výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozhodnutie okresného súdu má oporu v § 142 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. krajský súd účastníkom (žiadnemu z nich) náhradu trov tohto odvolacieho konania nepriznal, keďže navrhovateľ v štádiu odvolacieho konania úspech nemal a odporca - úspešná procesná strana si náhradu trov neuplatnil a o nej ani z obsahu spisu nevyplývalo, že by mu boli vznikli nejaké trovy.

Krajský súd sa nedotýkal výroku rozsudku, v ktorom okresný súd čiastočne návrhu navrhovateľa vyhovel, keďže tento výrok odvolaním napadnutý nebol.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.